

Dev Hayvanlar

Uluburun Batığı

Uluburun batığı buluntuları Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi'nde sergileniyor. Uluburun batığı kimilerince 20. yüzyılın en önemli arkeolojik bulgularından biri olarak kabul ediliyor. (Batık, batmış gemi kalıntılarına verilen addır.) 1984 yılında Antalya'da Kaş yakınlarındaki Uluburun'da bulunan bu batık, yaklaşık olarak İÖ 1300 yılında batmış bir ticaret gemisine ait. Uluburun batığı, Akdeniz'de bulunmuş batıklar arasında, neredeyse tüm yapısıyla çıkarılabilen ilk batık olma

özelliğini taşıyor. Bu kazıda elde edilen buluntular, o dönemin ticaret ilişkileri ve denizciliği konusundaki bilgilerin elden geçirilmesine neden olmuş. Geminin yükleri arasında neler yok ki: Mezopotamya'da yapılmış bir mühür, Mısır'da yapılmış kutsal bokböceği heykelleri, Kıbrıs'ta yapılmış çanak, çömlek ve bakırlar, Yunanistan'da yapılmış boncuklar, mühürler ve seramikler, Afrika'nın tropikal bölgelerinden getirilen tahta parçaları...

<http://www.discoveringarcheology.com/0699toc/6cover6-spwreck.shtml>

Avustralya'nın Sidney kentinde bir yandan olimpiyat oyunları başlarken, bir yandan da halk akın akın kıtada soyu tükenmiş dev hayvanların taklitlerinin sergilendiği Avustralya Müzesi'ni ziyaret ediyor. Et yiyen dev kanguru, küçük bir otomobil büyüklüğündeki dev kaplumbağa ve avının üzerine ağaçtan atlayan timsah, sergide yer alan ve milyonlarca yıl önce yaşamış hayvanlardan birkaçı. Uzmanlar serginin çok ilgi görmesinin nedenlerinden birinin, günümüzde de Avustralya kıtasında yaşayan canlı türlerinin sayısının hızla azalması olduğunu belirtiyorlar.

http://news.bbc.co.uk/1/1/english/sci/tech/newsid_911000/911408.stm

Bakteri Yüklü Bulutlar

Bulutlarda yaşam olduğunu biliyor muydunuz? Alp Dağları üzerindeki bulutları inceleyen Avusturyalı bir grup araştırmacı, bulutlarda yaşayan ve çoğalan bakterilerin yağmur yağdırabileceğini ve iklimi değiştirebileceğini ileri sürüyor. Ancak, bulutlarda yaşayan bakterilerin, sıfırın altındaki hava sıcaklıklarına, yoğun morötesi ışınım ve beslenme olanaklarının kısıtlı olduğu koşullara dayanabilmesi gerekiyor.

Şimdilik bilinen, bulutlarda yaşam olduğu ve buradaki bakterilerin üreyebildikleri. Innsbruck Üniversitesi'nden araştırmacılar, bir sonraki adımın, bu bakterilerin DNA şifrelerinin çözülerek hangi türden olduklarının belirlenmesi olduğunu belirtiyorlar. Böylece bakterilerin kökeni, yani bitkilerden mi, sudan mı, yoksa topraktan mı geldiği de anlaşılacak. Harvard Üniversitesi'nden Daniel Jacob'a göre bu bakteriler, ışık altında "karbonil" adı verilen bir maddeyle tepkimeye girerek, atmosferdeki ozonun

üretilmesini sağlıyorlar. Jacob, atmosferdeki karbonillerin nereden geldiğinin daha önce açıklanamadığını da belirtiyor.

<http://www.spaceref.com/news/viewpr.html?pid=2463>

Dostluk İşareti

Karşınızdaki insanın dost mu, yoksa düşman mı olduğunu nasıl anlarsınız? Kapuçin maymunlarının bu bilmeceyi çözmek için ilginç bir yöntemleri var. Bunun için kendilerine özgü bir oyun oynuyorlar. İki maymun bir araya geldiklerinde birbirlerinin yüzündeki tüylerin bir parçasını ısırp koparıyor ve bu tüy yumağını havaya atarak oynamaya başlıyorlar. Tüm bunları sırayla yapıyorlar. Araştırmacılara göre, bu ilginç oyun sırasında kapuçinler karşılarındakinin hareketlerini gözleyerek onun dost olup olmadığını anlıyorlar.

http://www.discovery.com/news/briefs/200000825/an_monkeys.html

Yunuslar Birbirlerini Nasıl Selamlıyor?

Yunuslar üzerine çalışan kimi araştırmacılara göre, iki yunus karşılaştıkları zaman birbirlerinin "adlarını" tekrarlayarak birbirlerini selamlıyor olabilirler. Şişeburunlu yunuslar üzerinde çalışan Vincent M. Janik'e göre, her yunus kendine özgü bir ıslık geliştiriyor. Öteki yunuslar bu ıslıktan onu tanıyorlar. Doğada yaşayan 1700 şişeburunlu yunusun ıslıklarını kaydederek dinleyen

Janik ve çalışma arkadaşları, yunusların birbirleriyle karşılaştıkları zaman, bu ıslıkları tekrarlayarak selamlaştıklarını bulmuşlar.

25 yıldır yunusların iletişimi üzerinde çalışan ABD'deki California Üniversitesi'nden Brenda McCowan'sa, yunusların böyle özel bir ıslığa sahip olmadıkları düşüncesinde. McCowan, hayvan türlerinin çoğunun, "Merhaba! İşte geldim!" anlamına gelen sesler çıkardıklarını belirtiyor. Şimdilik bu konuyla ilgilenen bilim adamları, yunusların öteki hayvanlardan farklı olarak, birbirlerini selamlarken başka bir yolla anlaşıp anlaşmadıklarını tartışıyorlar.

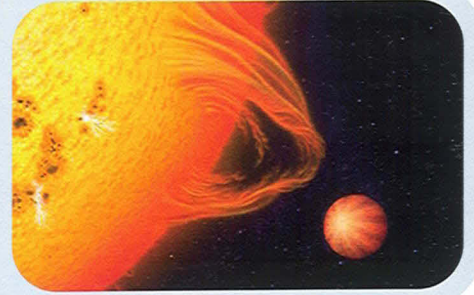
http://www.discovery.com/news/briefs/200000825/an_dolphins.html

Güneş Sistemi Dışında Yeni Gezegenler

Bir süredir bilim adamları, Güneş Sistemi'nin dışında, ona benzer başka sistemler olup olmadığını araştırıyorlar. Ağustos ayının başında İngiltere'de yapılan Uluslararası Gökbilim Birliği toplantısında bilim adamları, Güneş Sistemi dışında yeni bir gezegen sisteminin bulunduğunu açıkladılar. Daha önce bilim adamları, farklı yıldızların çevresinde dönen 41 gezegen bulmuşlardı. Bu gezegenlerden yalnızca üçü, Upsilon Andromeda olarak bilinen yıldızın yörüngesinde dönüyor, yani bizimkine benzer bir "Güneş Sistemi" oluşturuyorlardı. İşte, İsviçre'deki Cenevre Gözlemevi'nden bilim adamları, yörüngesinde iki

gezegenin olduğu ikinci bir yıldızın bulunduğunu açıkladılar. İki gezegen, 141 ışık yılı (1334 trilyon kilometre) uzaklıktaki Vela (Yelken) Takımyıldızı'nda bulunan HD-83443 adlı bir yıldızın yörüngesinde bulundu. (Işık yılı, ışığın bir yılda aldığı yoldur. Işık, yaklaşık olarak saniyede 300 000 km hızla yol alır.)

Gökbilimciler, Mayıs ayında HD-83443'ün dönme hareketinde bir "yalpa" gözlediklerini duyurmuşlardı. Bu titreşme, ancak, yıldızın yakınında bulunan bir kütlelin çekim gücü nedeniyle gerçekleşebilir. Daha sonra, yıldızdan gelen ışık tayfını incelediklerinde, yıldızın her ay değişen ikinci bir yalpalama hareketinin daha olduğu anlaşıldı. Gökbilimcilere göre, bu yeni gezegen sisteminde boyutları çok büyük, ancak kütlesi çok küçük, gazlardan oluşan iki gezegen bulunuyor. Bu

gezegenlerin yörüngesi de, yıldızın çok yakınından geçiyor. Yıldızlardan biri yörüngedeki turunu üç günde, ötekiyse bir ayda tamamlıyor. Uluslararası Gökbilim Birliği toplantısında bu yeni gezegen sisteminin yanı sıra, birbirinden farklı yıldızların yörüngesinde dönen dokuz gezegenin daha bulunduğu açıklandı.

www.discovery.com/news/briefs/20000807/sp_planets.html